

Az Egyh. képv. tanács jelentése a Főtanácshoz.

Méltóságos és Főtisztelendő E. Főtanács!

Egy év telt el újra mindnyájunk s így Egyházunk életéből is. Egy év, melynek örömeiből és bánataiból, küzdelmeiből és munkájából mindnyájunknak kijutott. Egyházunk ügyeiben szükségeltető munkából E. K. Tanácsunk is kivette a maga részét. S a mult évi főtanácsi gyűlésünk után egy évvel készséggel, a köteleesség teljesítés és felelősség tudatának érzetével adunk most számot az E. K. Tanács egy évi munkálkodásáról.

Az 1901. év szeptember havában tartott főtanácsi ülésünk után az E. K. Tanácsnak 12 rendes és 1 rendkívüli ülése volt. A főtanácsi határozatok közül azokat, melyek E. K. Tanácsunk elé utaltattak, vagy adattak, végrehajtottuk. Sem az intézkedések, sem a határozatok végrehajtása elé nagyobb akadályok nem gördültek. Az egyes bizottságok és tisztviselők, valamint esperes és iskolai igazgató afiai a szükségeltető és megfelelő pontossággal és lelkiismeretességgel teljesítették köteleességeiket. Sürgető iratokra nem sokszor volt szükségünk. Mindazonáltal az ügyek pontos és gyors elintézhetese czéljából ujból is kérnünk kell azokat, a kiket illet, hogy saját maguk és Egyházunk egyetemének jól felfogott érdekéből a reájuk bízottakban híven, pontosan és lelkiismeretes gyorsasággal eljárni igyekezzenek.

Az évi esperesi vizsgálatokat esperes afiai mindenütt személyesen végezték és pedig kellő tapintattal és megfelelő szigorral. Az egyházközösségekben, valamint belső embereink között oly egyenetlenség, melyet szigorubb intézkedés nélkül rendbe ne lehetett volna hozni, nem fordult elő. Egyházközösségeinkben, néhány kivételével, a vagyon kezelés körül kellő rend és takarékoság nyilvánul. A hol szükség volt, ott mind az esperesi vizsgálószerk, mind az E. K. Tanács megtették a kívánt intézkedéseket s azok végrehajtásáról a legtöbb esperes afia jelentése be is érkezett.

A világiak élénk érdeklődéssel vesznek részt egyházi ügyeinkben. Lelkészeink tulnyomó része lelkiismeretes buzgósággal és szép sikerrel működik. Sajnos azonban, 3 ellen fegyelmi vizsgálat is volt folyamatban. Tanítóink és énekevezéreink nem maradnak hátra, sőt több helyen a legelsők közé tartoznak egyházunk ügyei szolgálatában.

A vallás-erkölesi élet élénk. Hívceink áldozatkészsége körülményeik és tehetségeikhez mérten, nem esőkent.

Az egyházközségek 1901. évi számadásainak adatai szerint az ingó vagyonról van szerencsénk a következő jelentést terjesztteni be.

I. *A püspöki vizsgálat alatt álló egyházközségekben az 1901. év folyamán:* Összes bevétel volt 73209 K. 31 f. Összes kiadás 68146 K. 27 f. Pénztári maradvány 5063 K. 04 f. 1900. év végén vagyon volt 363225 K. 83 f. 1901. év végén vagyon teszen 354248 K. 20 f. Az előző évinél birokvásárlás folytán kevesebb 8977 K. 63 f. 1900. évben teher volt 50878 K. 90 f. 1901. évben teher volt 53166 K. 89 f. Az előző évinél több 2287 K. 99 f.

II. *Kolozsdobokai* egyházkörben, az egyházközségekben az 1901. évben: Összes bevétel volt 3895 K. 29 f. Összes kiadás volt 3618 K. 50 f. 1902. évre átvitelnek maradt 276 K. 79 f. Köz-alap 1092 K. Magtár-alap 152 K. 56 f. Kepe-alap 3479 K. 16 f. Orgona-alap 11 K. 40 f. Összesen 5011 K. 91 f. Az előző évinél több 1137 K. 21 f. Gabona vagyon 132 Hl. 28 liter. Az előző évinél kevesebb 8 Hl. 72 liter. Adósság 4546 K. Az előző évinél kevesebb 462 K. Az ajándékozások értéke mintegy 102 K. 42 fillerre tehető.

III. *Az aranyos-tordai* egyházkörben, az egyházközségekben az 1901. évben: Összes bevétel volt 39573 K. 54 f. Összes kiadás volt 37220 K. 10 f. Pénztári maradvány 2353 K. 44 f. Köz-alap 44613 K. 07. Magtár-alap 865 K. 20 f. Kepe-alap 105461 K. 40 f. Építési-alap 51 K. 03 f. Regalé kötvény 4700 K. Torony-alap 1375 K. 51 f. Vegyes alapok 6031 K. 69 f. Összesen 165451 K. 34 f. Az előző évinél több 4549 K. 65. Ezzel szemben adósság 1808 K. 78 f. Az előző évinél több 1808 K. 78 f. Gabona vagyon 309 Hl. 53 liter és esős törökbuza 120 Hl. Együtt 429 Hl. 53 liter. Az előző évinél több 111 Hl. 98 liter. Az ajándékozásokról nincsen pontos kimutatásunk.

IV. *A küüllői* egyházkörben, az egyházközségekben az 1901. évben: Összes bevétel volt 9700 K. 66 f. Összes kiadás volt 9138 K. 75 f. Pénztári maradvány 561 K. 91 f. Köz-alap 3932 K. 89 f. Magtár-alap 188 K. 93 f. Kepe-alap 10509 K. 66 f. Építési-alap 182 K. 60 f. Regalé kötvény 800 K. Orgona-alap 182 K. 35 f. Templom és torony-alap 4069 K. 10 f. Vegyes alapok 14254 K. 31 f. Összeg 34681 K. 75 f. Az előző évinél több 2345 K. 23 f. Adósság 10891 K. 04 f. Az előző évinél kevesebb 1945 K. 86 f. Tiszta vagyon az adósság levonása után 23790 K. 71 f. Gabona vagyon 125 Hl. 26 liter. Kevesebb az előző évinél 63 Hl. 69 liter. Kegyes adakozások értéke 3356 K. 84 f.

V. *A marosi* egyházkörben, az egyházközségekben az 1901. évben: Összes bevétel volt 45401 K. 26 f. Összes kiadás volt 40928 K. 03 f. Pénztári maradvány 4473 K. 23 f. Köz-alap 40042 K. 96 f. Magtár-alap 70 K. 20. Kepe-alap 34685 K. 96 f.

Építési-alap 6272 K. 26 f. Regale kötvény 2700 K. Iskolai-alap 477 K. Vegyes-alapok 15819 K. 11 f. Összeg 104540 K. 72 f. Az előző évinél kevesebb 2139 K. 46 f. Adósság 4302 K. 94 f. Az előző évinél több 3742 K. 80 f. A teher levonása után tiszta vagyon 100236 K. 78 f. Gabona vagyon 496 Hl. 14 liter. Az előző évinél több 70 Hl. 92 liter. A kegyes adományok értéke 2109 K. 98 f.

VI. *A kereszturi* egyházkörben, az egyházközségekben az 1901. évben: Összes bevétel volt 35256 K. 75 f. Összes kiadás volt 30675 K. 02 f. Pénztári maradvány 4581 K. 73 f. Köz-alap 38 f. 16626 K. 34 f. Magtár-alap 1837 K. 37 f. Kepe-alap 75584 K. Építési-alap 775 K. 53 f. Regale kötvény 13800 K. Orgona-alap 2196 K. 53 f. Torony-alap 1355 K. 78 f. Iskola-alap 9699 K. 97 f. Vegyes alapok 8608 K. 09 f. Összesen 135065 K. 72 f. Az előző évinél több 725 K. 23 f. Adósság 11840 K. 08 f. Az előző évinél több 2791 K. 42. Az adósság levonása után tiszta vagyon 123225 K. 64 f. Gabona vagyon 1283 Hl. 38 liter. Az adakozások értéke nincs pontosan kimutatva.

VII. *Udvarhelyi* egyházkörben, az egyházközségekben az 1901. évben: Összes bevétel volt 25674 K. 05 f. Összes kiadás volt 22710 K. 02 f. Pénztári maradvány 2964 K. 03 f. Köz-alap 23834 K. 08 f. Magtár-alap 556 K. 17 f. Kepe-alap 41714 K. 87 f. Építkezési-alap 1083 K. 34 f. Regale kötvény 800 K. Orgona-alap 124 K. 49 f. Torony-alap 1698 K. 04 f. Iskola-alap 4407 K. 42 f. Vegyes alapok 10503 K. 48 f. Összesen 87685 K. 92 f. Az előző évinél kevesebb 1167 K. 54 f. Adósság a vagyonnal szemben 13430 K. 22 f. Az előző évinél több 2245 K. 08 f. A teher levonása után tiszta vagyon 74255 K. 70 f. Gabona vagyon van 1496 Hl. 51 liter. Az előző évinél kevesebb 68 Hl. 34 liter. Az ajándékozások értéke 2978 K. 30 f. Végzett közmunka értéke 2432 K.

VIII. *A felsőfehéri* egyházkörben, az egyházközségekben az 1901. évben: Összes bevétel volt 7905 K. 73 f. Összes kiadás volt 6858 K. 30 f. Pénztári maradvány 1047 K. 43 f. Köz-alap vagyona 1370 K. 90 f. Magtári pénz alap 3992 K. 05 f. Kepe-alap 5202 K. 85 f. Építési alap 195 K. 40 f. Harang-alap 163 K. 40 f. Ifjúsági alap 470 K. 15 f. Összeg 12442 K. 18 f. Az előző évinél több 1189 K. 99 f. Ezzel szemben adósság 7013 K. 13 f. Az előző évinél több 179 K. 65 f. Tiszta vagyon a teher levonása után 5429 K. 05 f. Az előző évinél több 1010 K. 34 f. Gabona vagyon 261 Hl. 38 liter. Az előző évinél kevesebb 179 Hl. 26 liter. A körben 1901. folyamán tett ajándékozások értéke 449 K. 60 f. Egyházi rovataltól begyűlt 913 K. 81 f.

IX. *A háromszéki* egyházkörben, az egyházközségekben az 1901-ik évben: Összes bevétel volt 28384 K. 32 f. Összes kiadás volt 22823 K. 95 f. Pénztári maradvány 5560 K. 37 f. Köz-alap 77853 K. 96 f. Magtár-alap 9927 K. 57 f. Kepe-alap 65744 K.

30 f. Építési alap 4453 K. 13 f. Regale-kötvény 10900 K. Orgona-alap 381 K. 11 f. Templom-alap 2267 K. 49 f. Iskola-alap 1760 K. 66 f. Vegyes alapok 5304 K. 03 f. Összesen 184152 K. 62 f. Az előző évinél több 4920 K. 37 f. Adósság 7719 K. 04 f. Több az előző évinél 2599 K. 04 f. Gabona vagyron 2001 Hl. 50 liter. Az előző évinél több 57 Hl. 30 liter. Az év folyamán tett adományokról a kimutatás hiányzik.

Lelkészeink kongruája az 1902. évre 1300 koronára egészített ki. E szerint a lelkészeknek az 1902 ik év első felére 41587 K. 42 f., második felére 41072 K. 55 f. együtt 82659 K. 97 f. utaltatott ki.

Egyházunk javára a lefolyt évben tett egyes alapítványokról és adományokról a tárgysorozat rendén fogunk beszámolni. Ugy-szintén más oly ügyekről is, melyeket egyház. törvényeink az egyházi Főtanács elé utalnak.

A lefolyt évben az E. K. Tanácsi irodát megvizsgáltatta az E. K. Tanács egyszer; a Főtisztelendő püspök ur megvizsgálta többször. Mindig minden rendben találtatott. Berde Mózsza nagy jóltevőnknek Benezédi Gergely tanár által irt életrajza kinyomat-tatván, abból egyes példányok kiosztattak ingyen részben az Egyházi tanácsosoknak, részben a belső emberek és egyházközségeknek; továbbá egyes példányok jutalomkönyvek gyanánt adattak. A meglevő példányokból 200 drb a főiskolai könyvtárban van elhelyezve további intézkedésre és mintegy 150 drb. az E. K. Tanácsterem-ben az érdeklődőknek leendő szabad kiosztásra.

Berde Mózsza olajfestményü képét E. K. Tanácsunk Kőváry Endrétől megvásárolván, elküldte a sz.-kereszturi gymnásiumnak.

A sárdi egyházközségnek temploma és tornya kijavítására a közpöntárban kezelt alapjaiból 1932 K. 55 f. kölcsön-segély utaltatott ki.

Kölcsön felvételre engedély adatott toronyépítés végett Városfalvának, templom és torony javításra Derzsnek, adósságai concent-rálására és törlesztéses kölcsön felvételére a h.-karácsonyfalvi és építkezésre a h.-oklándi egyházközségnek.

Birtokvásár iránti szerződések megerősítették a h.-keményfalvi, korondi, dombói, iklandi, pipei, kolozsvári, ravai, szent-mihályfalvi, szőkefalvi, bágyoni, martonosi, sz.-kereszturi egyházközségeknek és a tordai iskolának.

Birtok, illetőleg erdő eladás és kihasználás engedélyeztetett a maros-szent-királyi, h.-karácsonyfalvi, korondi, bölöni, kolozsi, s.-sz.-királyi, taresafalvi és csókfalvi egyházközségeknek.

Birtok ajándékozási szerződés megerősített Városfalvának és Recesenyédnek.

A tordai iskolának szindi birtoka haszonbérbe adására kötött szerződése jóváhagyatott.

Építkezésre engedély adatott Sz.-Udvarhelynek templom építésre, S.-Szentkirályban templom és torony javításra, Recesenyéden

templom javításra, Debreczenben a Szabó József-féle telken alapítványi új ház építésére se ezélelöl kölesön-felvétele, Ar.-Rákoson templom és torony javításra.

A belső emberi nyugdíj-alap terhére segélyek utaltattak Siménfalvi Györgyné és Tarsafalvi Pálné özvegy lelkésznek. Az Ince Mihály és Boros Sándor alaplól özv. Boros Sándornének és árváinak.

Nyugdíja beszüntetett halálozás folytán özv. Gyöngyösi Dénesnének és Bedő Lajos lelkésznek.

A belső emberi nyugdíjintézeti tagok közé felvétetett Ádámosy Gábor hődmező-vásárhelyi lelkész.

Rendkívüli segély utaltatott a medeséri, a martonosi és f.-váralyai egyházközségeknek templom-épitési ezélelölra.

Regale kötvény eladásra engedély adatott S.-Szt.-Királynak és Szentmihályfalvának.

Jóváhagyattak a következő alapító levelek: Ütő Dániel és Ince Jánosé a kálnoki egyházközség, a Sz.-Kereszturi Népbanké „Barabás József emlékére“ a kereszturi gymnasium javára.

Tagosítás bevégeztetett Szt.-Margitán, folyamatban van még Bágyonban és Bányabükön.

A tordai iskolai épület kijavitása ügyében felterjesztés tétetett a vallás és közoktatásügyi miniszter urhoz. Az épület kijavitása elrendeltetett.

Hiveink közt gyűjtésre engedély adatott a maros szt.-benedeki egyházközségnek és országos gyűjtés engedély adása iránt felterjesztetett a belügyminiszter urhoz a fogarasi leányegyházközség folyamodása.

László Ferencz és neje hagyatéka ügyének lebonyolítása kérdésében többrendbeli utasítás adatott a sz.-udvarhelyi egyházközségnek.

Alsó-Fehérmegye államépitészeti hivatala megkeresése folytán az Alamornál kiépitendő uthoz szükségelt területet E. K. Tanácsunk a régi út helyett cserébe engedélyezte Alsó-Fehérmegyének.

A szentiván—laborfalvi egyházközségnek engedély adatott arra, hogy énekvezéri telkét állami tanítói lakásnak átadhassa, ha sikerül eképen az állammal szerződést kötni, hogy az állami tanító egyszersmind kötelezett unitárius énekvezér is legyen külön fizetésért.

S. köröspataki néhai Téglás Mihály ingatlanait kolozsvári kollégiumunknak hagyományozta volt, megterhelve az özvegy holtig tartó haszonélvezetével. Az özvegy elhalálozván, E. K. Tanácsunk az alapítványi vagyon átvételére és jövedelmeztetésére Szentiványi Miklós köri felügyelő gondnok és Hosszu Ferencz egyh. tan. fiait kérte fél és bizta meg. A birtokot kisebb terjedelme és kezelési nehézsége okán ezélszerűnek látta E. K. Tanácsunk eladni s ezért az eladásra vonatkozólag meg is tette a szükséges intézkedéseket. Az alapítvány életbeléptetésére vonatkozólag külön beterjesztést fogunk tenni.

A széplaki egyházközségnek megengedettett, hogy a fintaházi leány-egyházközségből a harangot elvitesse s mint tulajdonát használja.

Széplakon a különböző felekezetek a közös temető helyet megosztani kívánták. Mivel azonban az egyházközségek megosztani nem tudtak, az illető egyházi főhatóságokkal egyetértőleg a megosztást választott bíróságokra bíztuk.

A korpádi birtok tulajdonjogáért Berde Béla és várományosaival szemben a per még folyamatban van.

A kollégiumot építő vállalkozók összes kereseti kimutatásai kifizettettek s most van folyamatban az intézkedés, hogy az építésre felvett kölcsönösszeg és kamata miből és mikép fedeztessék? Megtette E. K. Tanácsunk az intézkedést arra is, hogy a kollégium évi fenntartási költségei is fedezetet nyerjenek.

A múlt évben itt járt angol vendégeink által egy theol. tanári szék javára két részben küldött 983 K. 50 f. adomány a Channing-alaphoz csatoltatott, azzal együtt egy ezéla leendő kezelésre.

Az egyes kisebb számadások, mint az iskola főnöki, iskolai és egyházi nyomtatványok, segédlelkészi átalány, családi törzskönyvi ívek, patrocínium, stb. számadásai megvizsgáltattak és jóváhagyattak.

Az új kollégium épületének elérhető részei 170.000 K. értékig tűzkár ellen biztosítottak.

A Berde alpból a végrendelet szerint évenként 1000 K. jutalmdíj adandó ki egy kollégiumi tanárnak. Ez összeg 1900/1. tanévre Benezédi Gergely és 1901/2. tanévre Kovács János tanároknak adatott ki.

A székely egyleti takarékpénztár csőd ügyében a szükséges intézkedéseket megtenni egyházunk részéről jogtanácsos bizatott meg. A betét tőkének 25%-a kiutaltatott.

Egyházközségeink és iskoláink pénzvagyományának elhelyezéséről és kezeléséről E. K. Tanácsunk az adatokat összegyűjtötte. A kezelés és elhelyezés körüli szükséges intézkedéseket ezután fogjuk megtenni.

Egyházunk köz- és nyugdíjpénztáránál levő tőkepénzekre vonatkozólag az E. K. Tanács kimondta, hogy 340.000 K. értékű papirokba fektetendő s megjelölje a vásárlandó értékpapirokat.

A bányabükki birtokot a kolozsvári Konez-alaptól a Berde kezelési alap átvette. E. K. Tanácsunk intézkedett, hogy e birtokot terhelő törlesztéses kölcsön is a vásárló alap terhére fizetessék ki.

A kollégiumi konviktus javára tett adományok mind beutaltattak a közpénztárba és pénztárnok affia felhivatott, hogy a konviktsi összes alapokat kezelje együtt a többtől elkülönítve és számoljon úgy el azokról.

A mélt. és Főtiszt. püspök úr számadásos jelentése a kezelése alatt álló „Dávid Ferencz“ és „Ezredéves“ alapokról jóváhagyó tudomásul vétetett.

Volt szerencsénk a múlt évben bejelenteni, hogy Vajda-Hunyadon 1901. aug. 23-án elhalt Konez Judith végrendeletében vagyonának nagyobb részét egyházunknak hagyományozta. A hagyatéknak

ügye le van bonyolítva; csupán az illeték kifizetése nincs még elintézve. Az alapítvány életbeléptetésére külön javaslat fog beterjesztetni. Tekintettel a hagyatéki birtok kezelésének nehézségeire, E. K. Tanácsunk azt is eladónak tette, az eladásra vonatkozó beterjesztett egyes szerződéseket jóvá is hagyta. A néhai alapítványt tévőnek olajfestményü mellképét megfestettük és az E. K. Tanács teremben elhelyeztük.

A kollégiumi szertárak berendezésére és felszerelésére 3 év alatt kifizetendőleg 3252 kor. szavaztatott meg és utaltatott ki a közalap terhére.

A gazdaságok 1902. évi költségvetései jóváhagyattak.

A f. tanév elejével középiskolai két tanárunk lépett nyugalomba. Benczedi Gergely főgymnásiumi tanár 36 évi buzgó és László József sz. kereszturi gymnásiumi tanár 31 évi lelkiismeretes szolgálat után. A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr mindkettőnek a nyugdíját f. évi szept. 1-től utalványozván, fizetések beszünttetettek. E. K. Tanácsunk nyugalomba vonulásuk alkalmából mindkettőnek kifejezte elismerését. Külön beterjesztésben róluk még megemlékezünk.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 6000 kor. államsegélyt utalt 1902. évre a sz.-kereszturi gymnasium számára. Ennek felhasználása a 39—1901/Főt. számú határozat értelmében megrendeltetett. Csiky Istvánnak, kit a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr a középiskolai tanárok nyári szünidei tanfolyamára felvett, ez alaphól 100 kor. segély utaltatott.

A kolozsvári főgymn. javára utalt 32000 kor. államsegély a vonatkozó szerződés szerinti felhasználásra beutaltatott a közpénztárba.

Örömmel jelentjük be a Méltóságos és Főtisztelendő Főtanácsnak, hogy folyamodásunk alapján a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr alapjaink gyarapítására a f. évben 15800 kor. utalványozott. Ez ügyben külön előterjesztés fog tétetni.

Egyéb államsegélyekről a főtanácsi tárgysorozat rendén leszünk szerencsések a jelentést, illetve javaslatot beterjesztetni.

A 4 $\frac{1}{2}$ %-os állami értékpapírok a f. évben konvertáltattak. Egyházunk illető értékpapirjait mind *járadék kölcsönökre* konvertáltattuk és semmit se fizettettünk ki készpénzben. A konversio ügyében az egyházközségeknek is megadtak a szükséges utasítások.

Az újonnan épített kollegiumban egy tanévet eltöltöttünk. Az internátus és konviktus új intézetben, új viszonyok és szabályzatok mellett, beindítottak. Az úgynevezett *próba éven* túl vagyunk. Érezzük, tudjuk, hogy sok változtatni, sok módosítani való van és lesz, de reméljük, hogy Isten segedelmével az előnkbe toluó feladatoknak megfelelően.

A régebbi alapítványok és adományok, továbbá egyes jöltevőink újabban tett kegyes alapítványai és adományai folytán abban

a szerencsés helyzetben voltunk, hogy a kollegiumi konviktusban számos szegényebb és jógyekezetű tanulót láthatunk el éllemezéssel. A kedvezményes helyekre a múlt 1901—2. tanév elején felvétetett egész, háromnegyed, fél és egy negyed kedvezményre, együtt 69 tanuló 8000 k. javadalomra; az 1902—3. tanév elején pedig 85 tanuló egész ingyenes, $\frac{3}{4}$, $\frac{1}{2}$ vagy $\frac{1}{4}$ kedvezményre, ez ideig 9500 kor. javadalomra. Isten jóvoltában és hűveink áldozatkészségében bizva, reményünk van, hogy évről-évre a jótékonyság asztala több és több tehetséget fog megmenteni s felnevelni Egyházunk, hazánk, társadalmunk javára. E helyen is felemeljük a konviktus érdekében egyházunk tagjaihoz kérés szózatunkat. Ne engedjék a pusztában hangzani el a kiáltó szót! A miképen egyesülünk a *szeretetlenben*, úgy egyesüljünk a *jótettekben* is!

Tandíja és internátus díja több tanulónak engedtetett el. Csúpán Kolozsváron, e czímen a papnövendékek egyetemi tandíját is számítva 4448 kor. 60 fill. engedtetett el. A papnevelő intézetben lelkeszi szigorlatot tett *egy* és alapvizsgálatot *négy* papnövendék. A Murányi Farkas Sándor és neje alapítványból 100 kor., mint kezdő és arra érdemes lelkésznek, Adámosy Gábornak adatott ki.

A kollegiumban felügyelő tanároknak alkalmaztattak Tóth Ernő és Pap Domokos tanárjelöltek.

A tankerületi főigazgató meglátogatván mindkét középiskolánkat; örömmel jegyezzük fel e helyen is, hogy látogatásáról felvett jegyzőkönyvben kolozsvári kollégiumunk épületét palotaszerűnek s benne a rendet és tanítást mintaszerűnek nyilvánította. Kereszturi gymnasiumunkra vonatkozólag több hiányról tett említést, kifejezvéen azon hitét, bizalmát, hogy ha egyházunk a kolozsvári kollégium berendezésével készen lesz, a sz.-kereszturi gymn. rendezése ügyével is behatóan fog foglalkozni. E. K. Tanácsunk megtette már a kezdő lépéseket a középiskolánk fejlesztésére, építkezésére és berendezésére vonatkozólag. A telek kibővítése szempontjából földbirtok vásároltatott.

Csifó Salamonnak az „Ó- és új-szövetségi bibliai történetek“ czimű művét E. K. Tanács megbíráltatta s a bíráló bizottság véleménye alapján az I. II. gymn. reál, polgári fiú- és leányiskolákban tankönyv gyanánt elfogadta s használatát elrendelte.

A kollégiumban öt évenként tartani szokott „jóltevők emlék-ünnepé“ a múlt tanévben megtartatott. Ez alkalomra jóltevőink közül bölöni Farkas Sándor életrajzát dr. Kiss Ernő főgymnasiumi tanár írta meg és olvasta fel.

Demeter Dénes h.-karácsonfalvi lelkész „konfirmációi emlék“ czímen könyvet adott ki. E mű megvételre ajánltatott lelkészeinknek, egyházközségeinknek s lelkészeink utján a szülőknak.

Iskola államosításra, illetve községivé változtatásra szerződéssek hagyattak jóvá a vadadi és haranglábi egyházközségeknek.

Iskola létesítésre, tanítói állás szervezésére engedély adatott Jobbágyfalvának.

Sajnálattal kell jelentenünk, hogy egy theologiai új tanári állás költségeire E. K. Tanácsunk még ez ideig fedezetet találni nem tudott. Ezért ez ügyet ez idő szerint kénytelen volt levenni a végrehajtás teréről.

Dr. Szolga Ferencz sz.-kereszturi tanár 571 kor. 36 fill. értékű tárgyakat ajándékozott odavaló gymnasiumunk természetrajzi szer-tárának. E. K. Tanácsunk kifejezte ezért a maga köszönetét.

Végül tisztelettel jelentjük, hogy a tanügyi és gazdasági álla-potokról külön jelentést fogunk az E. Főtanács elé terjeszteni.

Ezekben volt szerencsénk a jelentést teljes tisztelettel meg-tenni. Kérjük a Méltóságos és Főtisztelendő E. Főtanácsot, méltöz-tassék azt jóváhagyólag tudomásul venni.

G y ö n g y m o n d a t o k.

(Újkori íróktól)

H a t a l o m.

Királyok, esászárok, pápák Isten nevében aláírnak ma egy szép egyezményt, — s ugyanezek holnap háborut inditnak. S miért ezt? mert ők a kegyességgel és jóhittel nem sokat törődnek, — egyetlen istenök az érdek. *Voltaire.*

Természeti hajlama van az embernek arra, hogy sajátjának tekintse azt, a mi hatalmában áll. *Voltaire.*

A hatalom apja — a kívánság vagy remény — valóságos lángszellem; abban férfias nemzőerő van és oly szomj, mely soha el nem oltható. *Chateaubriand.*

Az ember nem méltó a hatalomra, ha azt magáért szereti s nem másokért, — mikor arra csak a maga kiváltságaiért és hiúsá-gaiért áhitozik, nem pedig az akadályokért és kötelmeiért. *Girardin.*

A hatalmast a nagyok mindig pártolják; ők egymást támo-gatják, — az erőtlen el van nyomva; ők urai a törvénynek, melyet ők magyaráznak. *Voltaire.*

A rablás és kevélység a föld istenei. *Voltaire.*

Nagy rangnak, gazdagságnak, lángésznek, hatalomnak csak annyiban van joga hozzánk, a mennyiben használhat. Királyok, gazdagok, nagyok minket meghódíthatnak, megvakíthatnak, de csak jótét által. *Helvetius.*

Gyűjtötte: KISS MIHÁLY.